

PAWEŁ BORECKI

**W sprawie pojęcia wyznaniowej żydowskiej osoby prawnej.
Uwagi na tle wyroku Sądu Najwyższego z 9 lutego 2007 r.
sygn. III CSK 411/06**

Streszczenie

Sąd Najwyższy w wyroku z 9 lutego 2007 r. (sygn. III CSK 411/06), opierając się na kryterium formalnym, sformułował wąską wykładnię pojęcia wyznaniowej żydowskiej osoby prawnej. Stanowisko Sądu w praktyce w sposób trwały ograniczyło reprivatyzację nieruchomości na rzecz gmin wyznaniowych żydowskich oraz Związku Gmin. Ta reprivatyzacja jest prowadzona w wąskim przedmiotowo zakresie od ponad dwudziestu lat przez Komisję Regulacyjną do Spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich. Przyjęta, zawężająca, interpretacja pojęcia wyznaniowej żydowskiej osoby prawnej jest niezgodna z zasadą poprawnej legislacji oraz z zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, a także w istocie rzeczy z zasadą sprawiedliwości społecznej. Gminy wyznaniowe żydowskie w wielu dziedzinach są gorzej traktowane niż największe lub najstarsze Kościoły chrześcijańskie. Dotyczy to zwłaszcza kwestii członkostwa w gminach wyznaniowych żydowskich, spraw podatkowych czy fundacji wyznaniowych. Poza tym wykładnia Sądu Najwyższego nie uwzględnia historycznych form organizacji judaizmu na ziemiach polskich. Trafna jest natomiast wykładnia przyjęta w czerwcu 1999 r. przez Komisję Regulacyjną do Spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich na zasadzie konsensu. Ma ona charakter funkcjonalny. Sąd Najwyższy powinien dokonać ważenia zasad konstytucyjnych i opowiedzieć się za tą interpretacją funkcjonalną, a nie przyjmować wykładni formalnej.

Słowa kluczowe: Sąd Najwyższy – wyznaniowa żydowska osoba prawna – reprivatyzacja – Komisja Regulacyjna – gmina wyznaniowa żydowska